

Kirjoita itsellesi muistilappu

- Mikä tehtävätyyppi on vahvuutesi?
Miten varmistat hyvät pisteet siinä?
- Mikä tehtävätyyppi vaatii eniten skarppausta?
- Tarkkaile prelissä ajankäyttöä-> suunnittele aikataulusi sen mukaan
- Mieti, mistä osasta haluat aloittaa (kuullunymmärtämisvideo?)
- Älä kirjoita ainetta viimeiseksi -> sen kirjoittamisen ja viimeisen oikolukukerran välissä pitää olla ainakin puolen tunnin tauko/muuta työtä
- Lue tehtäväkohtaiset vinkit Advice for the Exam digikirjasta.
Kirjoita ylös sinulle hyödylliset vinkit.
- Lue muistilappu YO-aamuna aamupalaa syödessäsi.
- Kiinnitä muistisääntöjä eväisiisi ja tietokoneesi logoon. Kun katsot porkkanoita, muistat asian X. Ruisleipä muistuttaa sinua asiasta Y. ASUS-sanan jokainen kirjain on muistisääntö jostakin.

Kuullunymmärtäminen

- Aloita (?) kuullunymmärtämisestä, koska ensimmäisen tunnin aikana salissa on hiljaista. Aloita videoista, koska ne saa kuunnella monesti. Totut enkkumoodiin.
- Tarkista ennen tehtävän tekemistä, monestiko saat kuunnella sen.
- Tee avovastausnauhoja (ja vaikka muitakin) kuunnellessasi muistiinpanoja. Avainsanat riittävät – ÄLÄ tuhlaa fokusta lauseiden kirjoittamiseen.
- Käännä avovastausten suomenkieliset kysymykset itsellesi englanniksi etukäteen, että pääset kartalle sanastoon.
- Lue kysymykset huolella etukäteen. Käännä etukäteen vastausvaihtoehtojen vaikeat kohdat itsellesi suttupaperille.
- Katso kuvat tarkasti! Katso otsikot tarkasti!
- Voit aloittaa monivalinnoissa poistamalla selvästi väärät vaihtoehdot -> oikea jää.
- Muista vastata oikealla kielellä! Pidä huoli, että vastauksesi kuulostaa suomelta.
- Älä vastaa liian pitkästi! **Tarkista merkkilaskuri!**
Vastaa vain siihen, mitä kysytään. Älä toista kysymyksessä käytettyä sanastoa.

Luetun ymmärtäminen

- Älä panikoi! Sanasto on tarkoituksella vaikeaa.
- Muista näissäkin monivalinnoissa: oikean vastauksen etsimisen voi aloittaa eliminoimalla eniten väärät vastaukset.
- Vältä kuullussa ja luetussa ehdottomia sanoja (always, never, nothing jne.) sisältäviä vaihtoehtoja.
- Tiedosta avovastauksissa: **englanti saattaa vaikuttaa paljon ensimmäisiin vastausversioihisi.** Lue vastauksesi läpi uudestaan pienen tauon jälkeen nähdäksesi, ovatko ne sujuvaa suomea vai käännös-Finglishiä.
- Vältä numeroita ja paikkojen nimiä, ellet ole varma, että ne ovat oikein. Esim. “vuonna 385 eKr = antiikin aikana/yli 2000 vuotta sitten”

Aukkotehtävä

- Kertaa, mitä tarkoittavat kielioppitermit:
konjunktio, pronomini ja indefiniitti-/relatiivipronomini
- Yksittäisiä kielioppiasioita ei kannata enää kerrata.
- Tarkista, että osaat muodostaa passiivin (myös ing-kestomuodossa sekä apuverbeillä väritettynä), esim. passiivin II konditionaali
"The house would have been painted" = talo olisi maalattu
- Muista aikamuotoharmonia täydentäessäsi verbiä tekstiin!
Katso, mitä aikamuotoja muualla tekstissä on.
- Tarkista, että osaat relatiivipronominisäännöt, erityisesti of-rakenteeseen yhdistetyt relatiivipronominit (esim. 'most of which'/'some of whom' = joista useimmat, joista jotkut)
- Jos vihjettä ei anneta lainkaan, sana on yleensä 1) prepositio, 2) artikkeli, 3) epäsuoran kysymyksen *if/whether* tai 4) muodollinen subjekti *it/there*

Aine

- Aineessa on kiinni kolmannes pisteistä.
- Aine on se YO:n osa, johon on helpoin täsmävalmistautua.
- Lue lukioaikaisista aineista saamasi palaute JA koko ryhmän saama ainepalaute. (diat Pedanet-alustalla opintojaksojen 2 – 7 kohdalla)
- Kertaa sen alan erityissanasto, josta tiedät kirjoittavasi aineen, jos vain tehtävänanto sen sallii.
- UUSI SÄÄNTÖ: jo yhdenkin merkin ylitys (1301 merkkiä) johtaa 9 pisteen vähennykseen.
- Kertaa joka tapauksessa ympäristö-, politiikka- ja taloussanasto luetun- ja kuullunymmärtämisiä varten.
- Jäsentely: kertaa sidesanat JA KÄYTÄ NIITÄ! Mieti muitakin sidoskeinoja.
- Älä, for God's sake, unohda kappalejako, I-pronominia ja lyhenteiden heittomerkkiä!
- Muista genetiivin 's + se, että elottomista käytetään of-genetiivirakennetta
- Vinkki jos tavoittelet 64-pisteitä: päätä etukäteen, mikä on vahva aikamuotosi -> valitse aihe, jossa voit käyttää juuri sitä aikamuotoa.

- Mieti 2-3 synonyymiä tavallisille adjektiiveille ja verbeille
- Small/big
 - Minor/major
 - Limited/extensive
- Come/go/get
 - get = acquire/obtain/be given
- Good/bad
 - positive/negative
 - favourable/
- Muista sanaparit, joilla voit esitellä vastakkaisia pointteja (pointit olisi tyylikästä esitellä 'while/whereas'-sidoksella)
 - Local / national /global = worldwide
 - Rational / emotional
 - physical / mental
 - conservative, traditional / modern, contemporary
 - subtle / extreme

Vielä kerran aineen knoppisanat

- ‘nature’ AINA (melkein) ilman artikkelia “I love walking in nature.”
- ‘space’ AINA (melkein) ilman artikkelia, kun merkitys on ‘avaruus’
- Society = yhteiskunta / the society = järjestö, yhdistys
- Human = adjektiivi, ‘inhimillinen’ ‘a human error’
ihminen = a human being/a person
‘human’ toimii substantiivina vain, jos se rinnastetaan samassa tekstissä muihin lajeihin, esim. Eläimiin, tekoälyyn tai avaruusolioihin
- Politics/economics/statistics/darts **is** – s-päätteestä huolimatta yksikköjä
- Friendly = ystävällinen
adjektiivi, minkälainen (kuvaa subst.)
ystävällisesti = in a friendly way/manner adverbi, miten (kuvaa verbiä)
ympäristöystävällisesti = in an eco-friendly way

Mikä on puhekieltä?

Ehdoton NO NO NO

- Kirosanat ja slangi: wanna, gonna, kinda, gotta, pissed (off), jerk, weirdo, folks, dude jne.

Liian puhekielistä tämäkin

- way/pretty/so vahvistussanoina (way better, pretty good, so amazing)
- Kids, sort of, okay, 'like' – 'niinku'-merkityksessä, mate, mom, dad, cool, awesome
- Ei lyhenteitä (esim. 'photograph' parempi kuin 'photo' ja definitely parempi kuin 'pic'), legit, e.g.
- jos sanan kirjaimellinen merkitys ei toimi -> puhekieltä "a solid/good 1-2 weeks", "pretty neat"
- Lots of/a lot of -> a great deal of / much

Laatua lisäävät

- you-passiivi -> one-passiiviksi "you do the best you can" / one does the best...
- Vältä fraasiverbejä: come/put/make/get + prepositio
Korvaa ne yhdestä sanasta koostuvilla verbeillä.
"make out" -> distinguish / "get together" -> gather / come up with -> invent
- Tämä on vaikea: germaaninen sana (esim. sana, jonka tunnistat ruotsista) mielletään arkisemmaksi kuin latinalais- ja ranskalaisperäiset sanat: free -> vacant / job -> position / dumb -> ignorant

Tehtävätyyppejä digiaikana

- Monivalinnoissa mukana kuvia (Insta-caption) ja musiikinäytteitä
- Aukko/täyttötehtävä on mukana “aina” (10-18 pistettä)
- Rekisterintunnistamistehtävä - “korjaa tyyliltään paremmaksi”
- Tiivistävä käänös – lue teksti ja tiivistä pidempi pätkä suomeksi yhdellä sanalla
- Synonyymillä tiivistäminen – lue teksti ja summaa pidempi pätkä englanniksi yhdellä sanalla
- Sisältömonivalinta: mikä näistä virkkeistä sopii tekstin lomaan parhaiten.
- Intonaationtunnistamiskuullunymmärtäminen:
 - tunnista tunnetila
 - mikä on kohteliain/epäkohteliain tapa reagoida
- Kuullunymmärtämisissä on muutakin kuin britti-jenkkienglantia. Treenaa “Accent and Dialect Archive” –sivustolla. (linkki Pedanetissä)
- Tätä kritisoidaan: joka kerta on mukana myös täysin uusia tehtävätyyppejä.

Tämä koskee kaikkia tehtävätyyppejä

- Lue tehtävänanto tarkasti!
- Lue se uudestaan!
- Älä kirjoita ainetta tehtävänannon ohi. Sisältösi pysyy paremmin linjassa, jos suunnittelet sen paperille etukäteen!
- PLEASE, suunnittele aine paperille etukäteen ja käytä suttupaperia avovastauksia muokatessasi.
- Vastaa kuullun ja luetun ymmärtämisessä tarkasti vain kysyttyyn asiaan. (tarkista, mikä on vastauksen maksimipituus)
- Joka YO-kokeessa joku kululainen menettää pisteitä huolimattomuuden tai tehtävänannon väärän tulkinnan takia. Don't be that person!

~~Kokouksen~~ ~~kokouksen~~ ~~kokouksen~~

biologian
Come if physical study learn
I love to plan
non-military service
Sivulipalvelut
lukio valmistaneet
Sinut tulevaisuutta varten
- mitä haluat muistaa tai oppia lisää
700-1300 characters
obligatory => pakollinen
vaikuttaa => can have
shedule

psy would + have had
filosofia psykologia
kemia fysiikka
biologia
mgantiede
4000 vuotta
op art
se o hääns
distraction
kuinmittä
huomio
toeensa
distortio
disein
dis
can
could
Nykyaan
ennen
disabili
hasten
kasvattaminen
important to me
promote
2019
More salary
sacroface

En muuttaisi
mitään
koska
en
I di
I wasnt
werent
unqua
unqualified res
12 000
a company strong involvement agreement
sport puuttuu
hikunnan
kuinmittä
huomio
toeensa
distortio
disein
dis
can
could
Nykyaan
ennen
disabili
hasten
kasvattaminen
important to me
promote
2019
More salary
sacroface
pakkanvähentys
kuin

Kokouksen kokouksen
Come if physical study learn
I love to plan
non-military service
Sivulipalvelut
lukio valmistaneet
Sinut tulevaisuutta varten
- mitä haluat muistaa tai oppia lisää
700-1300 characters
obligatory => pakollinen
vaikuttaa => can have
shedule

psy would + have had
filosofia psykologia
kemia fysiikka
biologia
mgantiede
4000 vuotta
op art
se o hääns
distraction
kuinmittä
huomio
toeensa
distortio
disein
dis
can
could
Nykyaan
ennen
disabili
hasten
kasvattaminen
important to me
promote
2019
More salary
sacroface

En muuttaisi
mitään
koska
en
I di
I wasnt
werent
unqua
unqualified res
12 000
a company strong involvement agreement
sport puuttuu
hikunnan
kuinmittä
huomio
toeensa
distortio
disein
dis
can
could
Nykyaan
ennen
disabili
hasten
kasvattaminen
important to me
promote
2019
More salary
sacroface
pakkanvähentys
kuin

ÄLÄ

- Älä
- Älä
- Älä lähden kokeesta heti koeajan päättyessä.
- You are going to kick yourself, jos (KUN) menetät pisteitä sellaisen asian takia, jonka olisit voinut korjata oikoluvulla ja huolellisuudella.

Luota itseesi!

- Tee realistinen suunnitelma lukuloman enkkukertaukselle.
- Lämmin suositus: totuta korva laadukkaaseen asiatyyliin kuuntelemalla podcasteja katsomalla TedTalk-videoita koko lukuloman ajan esim. 3 krt/vko.
- Älä hajota itseäsi enää tässä vaiheessa knoppien opetteluun ELLEI tavoitteesi ole viilata magnasta E ja E:stä L.
- Osaat jo tooooooolla paljon 10 vuoden enkkupolun jälkeen!

- Yes, we can!